

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเขียนเป็นกระบวนการในการสื่อสารที่เกิดจากการสังสมความรู้ ความคิด ประสบการณ์ของผู้เขียน ที่ถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อแสดงความรู้ ความคิด ความต้องการ ความรู้สึก จินตนาการและความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เขียน การเขียนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ให้ความสำคัญต่อทักษะการเขียน ดังจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในข้อ 2 ระบุว่า ให้ผู้เรียนรักการเขียน อีกทั้งยังกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อเรียนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาไทย โดยได้จัดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่มุ่งเน้นทักษะภาษาทั้งสี่ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยทักษะเหล่านี้ต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กัน เพราะทักษะภาษาแต่ละด้านจำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานทักษะภาษาด้านอื่นๆ ประกอบจึงจะสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2544 : 4)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในส่วนสาระการเขียนไว้ว่า นักเรียนสามารถเขียนเชิงวิชาการ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าว เขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันทึกคดีและสารคดี เขียนเชิงสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ, 2544: 5) และได้กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้ในสาระที่ 2 การเขียน มาตรฐานช่วงชั้นที่ 4 ไว้ว่า ผู้เรียนสามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบายชี้แจงเขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันทึกคดี สารคดี เขียนเชิงสร้างสรรค์ และเขียนเชิงวิชาการใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน รู้จักตั้งประเด็นหัวข้อการเขียนได้ตรงตามจุดประสงค์ ทั้งด้านวิชาการและด้านบันทึกคดี เรียบเรียงงานเขียน โดยมีการอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งรู้จักทบทวนขัดเกลางานเขียนของตน (กรมวิชาการ, 2544: 10) จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวัดความถนัดทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544 โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547: 39) โดยใช้ข้อสอบวัดความสามารถทางภาษา ในการวัดความสามารถทางภาษาที่เน้นเข้าใจความหมายของศัพท์ และสำนวนภาษา โครงสร้างความรู้ทางภาษาของนักเรียนส่วนใหญ่ยังมีความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ที่คาดหวัง ภายหลังจากนั้นได้มีการประเมินผลคุณภาพการศึกษาระดับชาติปี 2546 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2546 ด้านความสามารถทั่วไป (SAT) ของสำนักทดสอบทางการศึกษา (2547: 10) ผลของการประเมินพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทั่วไปทางการเรียน (GAT) วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.49 ซึ่งต่อมาสำนักทดสอบทางการศึกษา (2548: 1) ได้ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2547 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทั่วไปทางการเรียน (GAT) วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 49.27 ผลการประเมินนี้อาจชี้ให้เห็นถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จากสถิติดังกล่าวโดยภาพรวมแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางความสามารถด้านทักษะภาษาไทยมีพัฒนาการที่ดี ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับน่าพอใจระดับหนึ่ง แม้ไม่ถึงร้อยละ 50 อย่างไรก็ตามจากสถิติแสดงให้เห็นว่าการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้เรียนก็ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัญหาที่ครูผู้สอนภาษาไทยทุกคนต้องตระหนักและเร่งแก้ไขดังนั้นเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถทางทักษะภาษาไทยมากขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้น

จากประสบการณ์การสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน และจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านการเขียนในภาพรวมยังคงมีปัญหาด้านการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ทั้งนี้เพราะโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 เป็นโรงเรียนในมูลนิธิศึกษาสงเคราะห์รับเฉพาะนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นบริบททั่วไปของโรงเรียนจึงประกอบไปด้วยนักเรียนหลากหลายชนเผ่า ซึ่งนักเรียนเหล่านี้ยังคงมีปัญหาในการใช้ภาษาไทย โดยเฉพาะการส่งสารด้วยการพูดและการเขียน ดังนั้นการที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวและพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดโดยเฉพาะให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานเขียนได้หลากหลายประเภทจึงเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะงานเขียนระดับสูงที่ต้องใช้ความสามารถในการเขียนสูงขึ้นไปตามระดับช่วงชั้น ซึ่งลักษณะของงานเขียนมีความยากขึ้นผู้เขียนต้องใช้ประสบการณ์ทางภาษา ความรู้ และความสามารถในการเขียนสูงจึงจะสามารถสร้างสรรค์ผลงานเขียนที่มีคุณภาพได้ การที่จะให้งานเขียนของผู้เรียนมีคุณภาพจำเป็นต้องมีการส่งเสริม และฝึกฝนทักษะการเขียนให้แก่ผู้เรียน

วนิดา บำรุงไทย (2545: 13) กล่าวถึงการพัฒนาทักษะการเขียน สรุปความได้ว่าประสิทธิภาพของการใช้ภาษาแต่ละด้านเป็นเรื่องของทักษะ ที่เกิดจากการเรียนรู้และฝึกฝนจนชำนาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการเขียน ดังนั้นการที่จะพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียนได้ จึงจำเป็นต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผู้เรียนเกิดทักษะการเขียนที่ยั่งยืนและพร้อมที่จะพัฒนางานเขียนต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริอร อินทร์ตลาดชุม (2546: 28) ที่มีแนวคิดที่ว่า ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ สามารถเลือกใช้คำเรียบเรียงความคิดความรู้ ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกฎหมาย ตรงตามความหมาย ถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคลและมีประสิทธิภาพ ดังที่ พินทิพย์ ทวยเจริญ (2547: 187) จึงให้เห็นถึงความสามารถทางภาษาของมนุษย์ ซึ่งสรุปความได้ว่า มนุษย์ทุกคนมีความพร้อมที่จะพัฒนาภาษาได้ มีความพร้อมที่จะแสดงความสามารถจากการค่อยๆ พัฒนาโครงสร้างทางเขาว์ปัญญาสูงขึ้นตามลำดับ การพัฒนาดังกล่าวจะได้ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับสังคมเริ่มจากครอบครัว สังคมในโรงเรียน และสังคมที่กว้างออกไป ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหลายจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาภาษาเพื่อใช้ในการสื่อความคิด จากการกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การที่จะพัฒนาทักษะการเขียนให้งานเขียนของผู้เรียนมีคุณภาพจำเป็นต้องมีการส่งเสริม และฝึกฝนทักษะการทางภาษา ทักษะกระบวนการคิด ให้แก่ผู้เรียน เพราะภาษาและความคิดเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กัน การที่จะพัฒนาทักษะภาษาได้นั้น ศรีเรือน แก้วกังวาล (2548: 192) กล่าวถึงแนวคิดของ Piaget ว่า “กระบวนการภาษาและความคิดมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดจนแยกกันไม่ออก” แสดงให้เห็นว่าเมื่อกระบวนการคิดที่ดี ก็จะถ่ายทอดเป็นภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการถ่ายทอดจำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนทั้งทักษะความคิดและภาษา จึงจะสามารถสื่อสารโดยการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาความคิดเพียเจท์ กล่าวถึงทฤษฎีการพัฒนาความคิด ที่เชื่อว่า จุดศูนย์กลางของความฉลาดคือความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เด็กเรียนรู้โดยปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) ไม่ผ่านประสาทส่วนกลาง ระบบประสาทสัมผัส (Sensory) และการเคลื่อนไหว (Motor) โดยเด็กจะใช้ศักยภาพทางชีวภาพเหล่านี้เป็นสื่อในการเรียนรู้และพัฒนาความคิดเกี่ยวกับโลกและบุคคล เมื่อเติบโตขึ้นก็จะพัฒนาความรู้ ภาษา ความคิดตามพัฒนาการ จากแนวคิดทำให้เห็นว่า สิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเด็กมีส่วนช่วยในการพัฒนาความรู้ ภาษา และความคิด ของเด็กได้ดีที่สุด

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีแนวคิดในการนำแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 มาใช้เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียน ทั้งนี้เพราะในหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูนได้กำหนดในสาระการเขียนในรายวิชาภาษาไทย รหัส ท42101 และ ท42102 ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 5 โดยระบุไว้ว่า “นักเรียนสามารถเขียนเชิงวิชาการและสร้างสรรค์ เช่น เขียนเรียงความ ข้อความเขียนสารคดี โดยใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน มีมารยาทในการเขียน และมีนิสัยรักการเขียนเรียบเรียงงานเขียนโดยมีการอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศ ทบทวน จัดกลางงานเขียนจนได้งานเขียนที่มีคุณภาพ” และในปีการศึกษา 2550 นี้ผู้ศึกษาในฐานะผู้สอนได้กำหนดให้นักเรียนเขียนสารคดีเพราะสารคดีเป็นงานเขียนที่มีประโยชน์ต่อชีวิตจริง เป็นพื้นฐานการนำเสนอเรื่องราวของสารคดีมาจากเรื่องจริง ดังที่ ถวัล มาศจรัส (2545: 30) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า สารคดี คืองานเขียนที่ยึดถือเรื่องราวจากความเป็นจริงนำมาเขียนเพื่อมุ่งแสดงความรู้ความจริง ทศนะความคิดเห็นเป็นหลักด้วยการจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอผสมผสานในการถ่ายทอดต่อการสนใจใฝ่รู้ของผู้อ่านเพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา สารคดีเป็นงานเขียนที่มีความยาก แต่สามารถเขียนได้หากผู้เรียนได้รับการฝึกฝน และเรียนรู้เข้าใจในกฎเกณฑ์ตลอดจนกลวิธีของงานเขียนสารคดี ดังนั้นสารคดีจึงเป็นงานเขียนอีกประเภทที่มีความน่าสนใจ ในทางปฏิบัติการที่จะสอนเขียนงานเขียนแต่ละประเภทต้องใช้เวลา ด้วยกระบวนการเขียนที่ซับซ้อน และละเอียดอ่อน ช่วงระยะเวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมงไม่เพียงพอกับงานเขียนเฉพาะประเภท โดยเฉพาะงานเขียนที่ต้องใช้ระยะเวลาในการเขียนมาก ต้องใช้แหล่งข้อมูล ในการค้นคว้าหาข้อมูล แหล่งข้อมูลนอกเหนือจากความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีจึงสำคัญต่องานเขียน สารคดีเป็นงานเขียนหนึ่งที่เข้าทำนองดังกล่าว เพราะลักษณะของสารคดีเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่มุ่งให้ความรู้ ความจริง ทรรศนะ ความคิดและความบันเทิงแก่ผู้อ่านข้อมูลที่นำเสนอเป็นข้อมูลที่อิงข้อเท็จจริง เป็นการเขียนที่ไม่เพียงแต่เป็นการใช้ภาษาในการเขียนอย่างมีศิลปะและสละสลวยเท่านั้น แต่เป็นงานเขียนที่ต้องอาศัยทั้งความสามารถทางด้านการถ่ายทอดด้วยภาษาและทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล กระบวนการเก็บข้อมูลในการที่นำมาซึ่งสารคดีเรื่องหนึ่งนับว่าเป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อน ผู้เขียนต้องทำให้ตัวเองเป็นผู้ที่ช่างสังเกต มีความรู้จริงในเรื่องที่จะเขียนทุกแง่มุม เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่งานเขียนของตนเอง แหล่งข้อมูลหรือแหล่งเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะการเขียนสารคดี ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเอาความจริงและผู้เรียนเป็นตัวตั้งและวิชาเป็นส่วนประกอบสิ่งแวดล้อมจึงเป็นตัวกระตุ้นการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้เกิดแก่ผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการเรียนรู้และการสร้างลักษณะนิสัยแห่งการเรียนรู้ จึงถือเป็น “หัวใจ” ที่จะทำให้การพัฒนาผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย แหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวจึงมีคุณค่ายิ่งต่อกระบวนการสร้างองค์ความรู้ที่ถาวร ผู้ศึกษาจึงเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระการเขียน

อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ด้านงานสอนแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนไม่สามารถใช้ได้กับโรงเรียนในลักษณะประจำ ซึ่งนักเรียนไม่มีโอกาสที่จะออกไปยังแหล่งเรียนรู้อย่างอิสระมีส่วนทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้โลกภายนอกได้อย่างเต็มที่ นับว่าเป็นอุปสรรคต่อการสอน

เขียนสารคดีอย่างมาก เพราะนักเรียนไม่สามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งจริงได้ ทำให้งานเขียนที่ได้เป็นงานเขียนที่ขาดจินตภาพ เพื่อแก้ไขและพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีไปพร้อมๆ กัน ผู้ศึกษาจึงมีความปรารถนาที่จะสอนเขียนสารคดีให้บรรลุตามผลการเรียนรู้ จึงสนใจใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนนำมาสอนเขียนสารคดีแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ที่เรียนในรายวิชาภาษาไทย ท42101 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ทั้งนี้เพราะเห็นว่าแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลที่ใกล้ตัว ผู้ศึกษาเชื่อมั่นว่า ประสบการณ์เดิมในแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนคุ้นเคยเป็นอย่างดีจะส่งผลให้นักเรียนสามารถนำมาใช้ในกระบวนการสร้างงานเขียนสารคดีได้อย่างดียิ่ง อีกทั้งเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากประสบการณ์จริงที่เป็นเรื่องใกล้ตัว บทเรียนจากสถานการณ์จริงตามความสนใจของนักเรียนจะสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถาวร และเกิดความสนุกสนาน และยังช่วยให้บทเรียนมีประสิทธิภาพมากกว่า การเรียนการสอนโดยใช้เนื้อหาทั่วไป ทำให้นักเรียนมองเห็นประโยชน์และความสำคัญของการเขียนเพื่อเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้เรื่องการเขียนสารคดีให้กับผู้เรียน ผู้ศึกษาจึงเลือกใช้วิธีการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการสอนเขียนสารคดีสำหรับนักเรียน และผลที่ได้ก็จะยังประโยชน์แก่การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในสาระการเขียนโดยเฉพาะการสอนเขียนสารคดีให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและบรรลุตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลการใช้แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาผลการใช้แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียน มีขอบเขตในการศึกษาคือ

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 112 คน

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบบจับสลาก จำนวน 20 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้างนี้ผู้ศึกษามุ่งที่จะศึกษาผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนเขียนสารคดีประเภทท่องเที่ยว และผลงานการเขียนสารคดีของนักเรียน เป็นงานเขียนสารคดีที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ในโรงเรียนที่นักเรียนสนใจ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียนในกิจกรรมการเรียนรู้สาระการเขียน ประกอบด้วย ส่วนพฤกษศาสตร์ สวนเกษตร ทัศนียภาพ โรงเรียนข้าว สวนสุขภาพ และแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ชิดตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์การเขียนสารคดี ทักษะในการเขียนสารคดี แลคุณภาพของชิ้นงานการเขียน สารคดีของนักเรียน โดยมีผลมาจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียนในกิจกรรมการเรียนรู้สาระการเขียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลการใช้แหล่งเรียนรู้ หมายถึง ผลที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดี ซึ่งประกอบด้วยผลในด้านผลสัมฤทธิ์การเขียนสารคดี ทักษะการเขียนสารคดี และชิ้นงานเขียนสารคดี

แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน หมายถึง แหล่งที่สามารถศึกษาให้ความรู้ให้ข้อมูลแก่นักเรียน เพื่อที่จะนำมาเขียนเป็นสารคดีได้ ซึ่งได้คัดเลือกจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ที่นักเรียนสนใจ

พัฒนาทักษะการเขียนสารคดี หมายถึง การพัฒนาความสามารถในการเขียนสื่อความหมายในรูปแบบเฉพาะงานเขียนประเภทสารคดี โดยทักษะการเขียนสารคดี ประกอบด้วย ทักษะการใช้ภาษาในกระบวนการเขียน และทักษะการเก็บข้อมูล ในกระบวนการรวบรวมข้อมูล ประกอบงานเขียนสารคดี

สารคดี หมายถึง งานเขียนที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวที่มาจากเรื่องจริง สถานที่จริง สถานการณ์จริง มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเทืองปัญญาผู้อ่าน ให้ความรู้แก่ผู้อ่านเป็นหลัก พร้อมทั้งสอดแทรกความบันเทิงทางภาษาแก่ผู้อ่าน โดยใช้ ภาษาแบบแผนในการเขียน สาระเรื่องราวสามารถตรวจสอบได้ และให้แง่คิดแก่ผู้อ่านประเด็นใดประเด็นหนึ่งอย่างแน่ชัดแก่ผู้อ่าน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน หมายถึง โรงเรียนในกลุ่มศึกษาสงเคราะห์ มีลักษณะอยู่ประจำ ที่ตั้ง 424 หมู่ 11 ตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้การสอนเขียนสารคดีโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
2. ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการสอนเขียนสารคดีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผู้เรียนพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ในการเขียนสารคดี